

85
років

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
ВІДДІЛ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ
V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ»

13-14 Листопада 2025 року
Рівне

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № від грудня 2025 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 13 від 22 грудня 2025 р.),

Рецензенти:

Катерина Журба, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу національно-патріотичного виховання, Інститут проблем виховання НАПН України.

Тетяна КОСТОЛОВИЧ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 13-14 листопада 2025 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2025. 162 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми V Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні розглянуто важливі наукові й практичні аспекти розвитку освіти в Україні, враховуючи виклики, зумовлені війною та процесами відновлення після неї. У матеріалах збірника представлені теоретичні підходи, результати наукових досліджень і практичні напрацювання педагогів та науковців щодо забезпечення стійкості, безперервності й високої якості освітнього процесу. Ці матеріали стануть корисними для науково-педагогічних працівників, студентів, фахівців у галузі управління освітою, психологів, соціальних педагогів та усіх, хто зацікавлений у розвитку освіти й виховання в умовах інформаційного суспільства в період війни та поствоєнної відбудови.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2025.

Укладання.

© Автори статей, 2025

4. Мацегора, Ю. та ін. Вплив соціальних мереж на волонтерський рух української молоді: кейс TikTok та Instagram: матеріали міжнар. конф. 2023.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АРТТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Польняк Ольга, здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Яковишина Тетяна, кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти, Рівненський
державний гуманітарний університет, м. Рівне

Сучасний освітній процес вимагає від початкової школи нових підходів до організації навчання та виховання учнів. Освітній простір має бути побудований так, щоб сприяти розвитку пізнавальної активності, творчості, критичного мислення та емоційного інтелекту дітей. Зміст навчання ускладнюється, набуває практичної спрямованості, а традиційні методи поступово замінюються інтерактивними формами роботи, що залучають учнів до активної співпраці, спільного пошуку знань і творчої діяльності.

Сьогодні головним завданням школи є не лише передача знань, а формування гармонійно розвиненої особистості дитини, здатної мислити, відчувати й взаємодіяти з оточенням. У цьому контексті все більшого значення набувають арттерапевтичні методи, які допомагають школярам виражати свої почуття, знімати напругу, долати тривожність і розвивати внутрішню рівновагу. Суть арттерапії полягає не в навчанні малюванню чи мистецьким навичкам, а в тому, щоб через творчість дитина змогла розкрити себе, виразити емоції й досягти психологічного комфорту.

Емоційна сфера молодших школярів має надзвичайно важливе значення для їхнього загального розвитку та успішності. Оскільки емоції впливають на фізичний і психічний стан дитини, робота з ними сприяє зміцненню її психологічного здоров'я. Особливо корисною арттерапією є для дітей з особливими освітніми потребами, які мають труднощі у навчанні, поведінці чи спілкуванні – вона допомагає зменшити тривожність, підвищити самооцінку, покращити концентрацію уваги та самоконтроль.

Арттерапевтичні технології ефективно застосовуються в роботі з учнями, які проявляють гіперактивність, емоційну нестабільність, підвищену стомлюваність або замкнутість. Вони створюють сприятливі умови для розвитку творчих здібностей, уяви, комунікативних навичок і позитивного ставлення до навчання. Арттерапія є безпечним, м'яким і доступним методом підтримки психоемоційного балансу, що може використовуватись у повсякденній освітній практиці. Таким чином, учителю початкової школи важливо орієнтуватися у сучасних освітніх інноваціях, добирати ефективні арттерапевтичні методики та творчо впроваджувати їх в освітній процес.

Провідні українські теоретики Богданова О. [1], Вітвицька С. [1] під арттерапією в широкому значенні розуміють використання всіх видів мистецтва в лікувальних, корекційних і розвиваючих цілях. Основні напрями арттерапії: ізотерапія, ігротерапія, пісочна терапія, глинотерапія та тест-терапія, казкотерапія, мандалотерапія, колаж, маскотерапія, метафоричні асоціативні карти, драматерапія, музикотерапія, мультфільмотерапія.

Впровадження арттерапевтичних технологій в освітній процес початкових класів Нової української школи (НУШ) є важливим чинником гуманізації та емоційно-ціннісного збагачення освітнього середовища. Арттерапія в умовах НУШ розглядається як інтегративний педагогічний засіб, спрямований на розвиток особистісного потенціалу дитини, формування її емоційного інтелекту, креативності та здатності до самовираження [3]. Основою цього процесу є створення безпечного, підтримувального простору, у якому кожен учень може вільно проявляти свої почуття через різні види

мистецької діяльності – образотворче мистецтво, музику, драматизацію, рухову імпрровізацію тощо.

Однією з особливостей впровадження арттерапевтичних технологій у НУШ є їхня відповідність компетентнісному підходу, що передбачає інтеграцію навчальних і виховних завдань. Арттерапевтичні методи сприяють формуванню ключових компетентностей – уміння вчитися впродовж життя, ініціативності, соціальної та громадянської компетентностей. Завдяки емоційно забарвленій діяльності відбувається глибше засвоєння навчального матеріалу, розвивається здатність до рефлексії, емпатії та толерантного спілкування в колективі. Важливою умовою ефективності арттерапевтичних технологій є професійна готовність учителя початкових класів до їх застосування. Педагог має володіти базовими знаннями з психології дитячої творчості, методики використання арттерапевтичних технік, а також умінням створювати атмосферу емоційної безпеки. З огляду на це, актуальним є включення арттерапевтичної підготовки в систему післядипломної педагогічної освіти та методичного супроводу вчителів НУШ [3].

Ще однією специфічною рисою впровадження арттерапевтичних технологій в освітній процес є їхній інтегративний характер. Арттерапевтичні елементи можуть бути органічно поєднані з уроками мови, літературного читання, музики, образотворчого мистецтва, а також з виховними заходами. Таке поєднання забезпечує гармонійний розвиток дитини, сприяє формуванню позитивної мотивації до навчання, зниженню тривожності та підвищенню самооцінки учнів.

Отже, впровадження арттерапевтичних технологій у початкових класах НУШ є ефективним засобом розвитку особистості молодшого школяра, який забезпечує не лише засвоєння знань, а й формування емоційно зрілої, творчої та соціально адаптованої особистості.

Список використаних джерел:

1. Богданова О. Основи педагогіки: навчальний посібник. Київ: Академія, 2020, 340 с.

2. Вітвицька С. Основи педагогіки: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 260 с.
3. Яковишина Т. Артпедагогіка в інклюзивній освіті. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми початкової освіти: теорія і практика». Житомир, 24 жовтня 2023 року. С. 81-84.

ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Раджабова Тетяна, вчитель початкових класів, учитель вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, Рівненський ліцей №8 Рівненської міської ради, м. Рівне

Повномасштабна війна в Україні докорінно змінила систему освіти, поставивши перед педагогами низку нових викликів. Передусім йдеться про необхідність забезпечення безперервності освітнього процесу в умовах небезпеки, нестабільності, евакуації сімей та переміщення учнів у різні регіони чи країни. Саме тому дистанційне та змішане навчання стали не лише вимушеним кроком, а й необхідною умовою збереження освітнього простору та розвитку учнів у складний час.

Дистанційне та змішане навчання – не просто новий тренд, а невід'ємна частина освітнього процесу. І хоча спочатку до новацій вчителі ставилися з пересторогою, то сьогодні це – найкраще рішення в умовах воєнного стану. А

<i>Огієвич Ольга</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ_____	88
<i>Омельчук Анастасія, Сілкова Ельвіра</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ_____	92
<i>Пасіула Анастасія, Яковишина Тетяна</i>	СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ_____	95
<i>Пипич Наталія</i>	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА МІФОЛОГІЯ: ІДЕНТИЧНІСТЬ У МЕРЕЖІ_____	98
<i>Польняк Ольга, Яковишина Тетяна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АРТТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ_____	100
<i>Раджабова Тетяна</i>	ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ_____	103
<i>Савицька Інна, Гудовсек Оксана</i>	РІЗНОВИДИ ПРИВАТНИХ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ОСВІТНІХ РЕФОРМ_____	106
<i>Савчина Вікторія, Веремчук Алла</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ_____	109
<i>Сальнік Анна</i>	МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ НАОЧНОСТІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ПОНЯТЬ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ_____	114
<i>Сидор Мар'яна, Бісовецька Людмила</i>	НАПРЯМИ РОБОТИ З РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ_____	117
<i>Сойко Інна</i>	РОЗВИТОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ_____	120
<i>Сойчук Руслана</i>	«ВІКНО ТОЛЕРАНТНОСТІ» В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРИСТИКА_____	123